

GEZ NR 9		KARTA ADRESOWA ZABYTKU		3. Miejscowość: MYSZYNIEC	
1. Nazwa: cmentarz żydowski		2. Czas powstania: XIX w.		4. Adres: Myszyniec, ul. Kopański Most, dz. geod. nr 334	
7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym:				5. Przynależność administracyjna: województwo: mazowieckie powiat: ostrołęcki gmina: Myszyniec	
				6. Formy ochrony: Rejestr zabytków: nie	
				Teren cmentarza żydowskiego, widok z NE na SW	

8. Historia, opis i wartości

Historia:

Pierwsi przedstawiciele ludności żydowskiej osiedlili się w Myszyncu w XVIII wieku. Wizytacja biskupia w 1774 roku wykazała, że w tutejszej parafii mieszkało 23 Żydów, stanowiąc zaledwie 0,5% ogółu ludności. W 1808 roku stanowili oni ponad 7% ludności miasta, a 19 lat później w samym mieście żyło ponad 350 osób pochodzenia żydowskiego (30% wszystkich mieszkańców). W połowie XIX wieku istniała tu dobrze zorganizowana społeczność żydowska, a jej członkowie podlegali nadzorowi bóżniczenemu w Ostrołęce. Własną bóżnicę Żydzi zbudowali w Myszyncu w 1855 roku. Gmina liczyła w tym czasie 120 rodzin, zatrudniała podrabia, kantora i szkolnika. W mieście działała także mykwa i szkoła. Społeczność żydowska Myszynca dysponowała już wówczas własnym cmentarzem. Cmentarz żydowski w Myszyncu powstał w pierwszej połowie XIX wieku. Najstarsza wzmianka o nim pochodzi z roku 1855. Wcześniej Żydzi myszynieccy chowali swoich zmarłych w pobliskiej Ostrołęce.

Opis:

Nekropolie założono po wschodniej stronie drogi do Pełt, obecnej ulicy Most Kopański. Przed drugą wojną światową cmentarz ogradał drewniany płot. Przy wejściu znajdował się dwuizbowy drewniany budynek, który służył za mieszkanie dla rodziny polskiego dozorca oraz prawdopodobnie, jako dom przedpogrzebowy.

Podczas okupacji niemieckiej rozpoczął się proces niszczenia cmentarza, kontynuowany także w dekadach powojennych. Cmentarz stał się kopaliną piasku. W wyniku zostały zatarte wszystkie elementy napowierzchniowe nekropolii. Przez cmentarz przeprowadzono linię elektryczną. Część terenu cmentarza od południowego-wschodu została zabudowana. We wrześniu 2016 r. na terenie cmentarza stanął obelisk upamiętniający to miejsce.

Wartości:

Cmentarz jest ważnym elementem dziedzictwa kulturowego i świadectwem losów mieszkańców miasta i najbliższej okolicy.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Cmentarz całkowicie zniszczony w warstwie napowierzchniowej i częściowo podziemnej (w trakcie wybierania piasku). Obecnie brak zagrożeń dla zachowanej części nekropolii, jednak wskazane jest wyznaczenie jego zachowanych granic.

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

Dr Małgorzata Karczevska, 30.06.2022

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

* dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków